

Sygn. akt IV U 223/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalasieński
Protokolant	sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2015r. w S.

odwołania A. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 29 stycznia 2014 r. Nr (...)

w sprawie A. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala A. G. prawo do emerytury od dnia 1 października 2013 roku.

Sygn. akt IV U 223/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 stycznia 2014 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, odmówił A. G. prawa do emerytury, wskazując, że ubezpieczony jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym – za pośrednictwem Zakładu – na dochody budżetu państwa, a także na dzień 1.01.1999 r. nie udowodnił wymaganego co najmniej 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Za udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach organ rentowy uznał okres 14 lat, 11 miesięcy i 14 dni. Do pracy w warunkach szczególnych nie zaliczono okresu od 01.01.1995 r. do 31.05.1995 r., ponieważ w powyższym okresie wnioskodawca był zatrudniony jednocześnie jako monter instalacji sanitarnych i kierowca, co wyklucza wykonywanie prac w pełnym wymiarze czasu pracy jako monter instalacji sanitarnych (decyzja z 29.01.2014 r., k. 39 a.e.).

Odwołanie od ww. decyzji złożył ubezpieczony A. G.. W uzasadnieniu wskazano, że w okresie od 01.01.1995 r. do 31.07.1997 r. ubezpieczony był zatrudniony w P.R.I. i B. (...) na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, co wynika z przedłożonego świadectwa pracy. Zdaniem

wnioskodawcy, w okresie zatrudnienia składki na ubezpieczenie społeczne przekazywane były w 100% do ZUSu, zaś kontakty ubezpieczonego z OFE związane były z dziedziczeniem środków zgromadzonych przez jego żonę Z. po jej śmierci. Jak wyjaśniono, przedstawiciel OFE (...) zaproponował wnioskodawcy przystąpienie do funduszu, lecz ten odmówił (odwołanie, k. 1 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie, k. 2-3 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 18 października 2013 r. ubezpieczony A. G., ur. (...), wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział W. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Na podstawie dołączonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w łącznym wymiarze 27 lat, 6 miesięcy i 3 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 27 lat, 5 miesięcy i 17 dni, zaś okresy nieskładkowe – 16 dni. Organ rentowy do pracy w szczególnych warunkach zaliczył ubezpieczonemu 14 lat, 11 miesięcy i 14 dni. Do stażu pracy w warunkach szczególnych nie zaliczono okresu od 01.01.1995 r. do 31.05.1995 r., ponieważ w powyższym okresie wnioskodawca był zatrudniony jednocześnie jako monter instalacji sanitarnych i kierowca, co wyklucza wykonywanie prac w pełnym wymiarze czasu pracy jako monter instalacji sanitarnych. Z uwagi na fakt, iż ubezpieczony jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE - za pośrednictwem Zakładu - na dochody budżetu państwa, a także wobec braku wymaganego ustawą co najmniej 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych zaskarżoną decyzją z dnia 29 stycznia 2014 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa do emerytury (decyzja z 29.01.2014 r. – k. 39 a.e.).

W okresie od 2 marca 1992 r. do 31 marca 2005 r. ubezpieczony A. G. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...). W okresie do dnia 31.12.1994 r. ubezpieczony wykonywał pracę na stanowisku montera instalacji sanitarnych, zaś od 01.01.1995 r. faktycznie wykonywał wyłącznie pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (pojazd marki Iiaz), jak również samochodu ciężarowego do przewozu żwiru. Wnioskodawca zatrudniony był jako kierowca samochodu ciężarowego w pełnym wymiarze czasu pracy, innych prac w tym okresie nie wykonując (świadcstwo pracy w aktach osobowych ubezpieczonego i k. 17 a.e.; zeznania ubezpieczonego A. G., k. 11-11v a.s. i 51v-52 a.s.; zeznania świadka D. M., k. 51v a.s.; zeznania świadka T. J., k. 51v a.s.).

W 2009 roku zmarła żona ubezpieczonego A. G.. W wyniku podziału środków zgromadzonych na rachunku zmarłego małżonka, uczestnika Otwartego Funduszu Emerytalnego A., na podstawie art. 131 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, w dniu 29.03.2010 r. ww. OFE otworzył A. G. rachunek w funduszu o numerze (...). Środki zgromadzone na rachunku zmarłej żony ubezpieczonego należne A. G. z tytułu ustawowej małżeńskiej wspólności majątkowej zostały przekazane na rachunek w otwartym funduszu emerytalnym. W przypadku braku członkostwa w OFE w terminie 2 miesięcy od przedstawienia dokumentów niezbędnych do dokonania wypłaty, na podstawie art. 128 ww. ustawy fundusz zobowiązany był do otwarcia rachunku na nazwisko A. G. oraz przekazania na ten rachunek, w ramach wypłaty transferowej, środków przypadających z tytułu wspólności znajdujących się dotychczas na rachunku zmarłej żony ubezpieczonego (zeznania ubezpieczonego, k. 11-11v a.s. i i 51v-52 a.s.; pismo z OFE A., k. 17 a.s.; dokumenty z OFE, k. 30-36v a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań ubezpieczonego A. G. (k. 11-11v a.s. i i 51v-52 a.s.); zeznań świadków: D. M. (k. 51 v a.s.) i T. J. (k. 51v a.s.) oraz w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy (w tym pismo przesłane przez OFE A.), aktach emerytalnych organu rentowego i aktach osobowych ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. G. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 j.t.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura

po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl powołanego wyżej art. 32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art. 27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w ww. wieku, jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 powołanego Rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawało, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek w dniu 26 lutego 2013 r. oraz spełnił przesłankę „ogólnego” stażu pracy, wykazując 27 lat, 6 miesięcy i 3 dni, w tym 27 lat, 5 miesięcy i 17 dni okresów składkowych oraz 16 dni okresów nieskładkowych. Do pracy w szczególnych warunkach organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu 14 lat, 11 miesięcy i 14 dni, kwestionując okres zatrudnienia od 01.01.1995 r. do 31.05.1995 r. jako staż pracy w warunkach szczególnych, bowiem wówczas ubezpieczony był zatrudniony jako monter instalacji sanitarnych i kierowca, co wyklucza wykonywanie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy jako monter instalacji sanitarnych. Ubezpieczony wnosił o doliczenie do ww. stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...), gdzie od 01.01.1995 r. do 31.07.1997 r. w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako kierowca samochodu ciężarowego.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił, że ubezpieczony w okresie od 1 stycznia 1995 r. w ww. zakładzie pracy, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał czynności kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 t. Powyższe znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadków D. M. (k. 51 v a.s.) i T. J. (k. 51v a.s.), którym Sąd dał wiarę w całości, bowiem są logiczne i spójne, a także korespondują ze sobą. Podkreślić należy, że o zakwalifikowaniu pracy do pracy w warunkach szczególnych nie decyduje nazwa stanowiska, ale rodzaj wykonywanych czynności. Sąd nie miał wątpliwości, iż w spornym okresie ubezpieczony pracował wyłącznie jako kierowca samochodu ciężarowego, innych prac nie wykonując. Jak wskazał bowiem wnioskodawca: „zatrudniony byłem jako monter, ale jak szef kupił samochód, to od razu zacząłem pracować jako kierowca” (k. 52 a.s.). A. G. we wskazanym w stanie faktycznym zakładzie pracy jeździł pojazdem marki Iaz z naczepą i samochodem ciężarowym do przewozu żwiru. W ocenie Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawę do przyjęcia, iż ubezpieczony będąc zatrudnionym w ww. zakładzie pracy wykonywał prace wymienione w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale VIII poz. 2, tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów.

Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że po doliczeniu okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) jako kierowcy samochodu ciężarowego do okresu uwzględnionego przez organ rentowy (14 lat, 11 miesięcy i 14 dni), na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił wymagane ustawą co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Jednym z warunków nabycia prawa do emerytury jest to, aby ubezpieczony nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego, a jeżeli jest, żeby złożył odpowiednie oświadczenie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych o przekazaniu środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa. Z okoliczności niniejszej sprawy wynika, że A. G., pomimo prawnej możliwości, nie zdecydował się sam na członkostwo w OFE. Ubezpieczony stał się członkiem funduszu dopiero w dniu 29.03.2010 r. z uwagi na przekazanie środków zgromadzonych na rachunku zmarłej żony ubezpieczonego, która była członkiem OFE. Okoliczność tę potwierdzają zarówno zeznania ubezpieczonego, jak i pismo z Otwartego Funduszu Emerytalnego A. oraz dokumentacja przedłożona przez wnioskodawcę.

Jak stanowi art. 131 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 989 j.t.), jeżeli w chwili śmierci członek otwartego funduszu pozostawał w związku małżeńskim, fundusz dokonuje wypłaty transferowej połowy środków zgromadzonych na rachunku zmarłego na rachunek małżonka zmarłego w otwartym funduszu, w zakresie, w jakim środki te stanowiły przedmiot małżeńskiej wspólności majątkowej (ust. 1). Jeżeli małżonek zmarłego członka funduszu nie posiada rachunku w otwartym funduszu, stosuje się odpowiednio przepisy art. 128 (ust. 3). Z kolei art. 128 ust. 1 przesądza o tym, że jeżeli były współmałżonek uprawniony nie posiada rachunku w otwartym funduszu i w terminie 2 miesięcy od dnia przedstawienia dowodu, o którym mowa w art. 127, nie wskaże rachunku w jakimkolwiek otwartym funduszu, otwarty fundusz, do którego należy drugi z byłych współmałżonków, niezwłocznie otworzy rachunek na nazwisko byłego współmałżonka uprawnionego i przekaże na ten rachunek, w ramach wypłaty transferowej, przypadające mu środki zgromadzone na rachunku jego byłego współmałżonka. Z chwilą otwarcia rachunku były współmałżonek uprawniony uzyskuje członkostwo w funduszu. Fundusz niezwłocznie potwierdza na piśmie warunki członkostwa uprawnionego współmałżonka. Natomiast zgodnie z art. 129a ust. 2 osoby, które mają prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie odrębnych przepisów, a którym otwarty fundusz emerytalny otworzył rachunek na podstawie art. 128, nie tracą prawa do wcześniejszej emerytury.

Z treści art. 128 ww. ustawy o OFE wynika zatem, że małżonek zmarłego uzyskuje członkostwo w OFE w dacie otwarcia dla niego przez fundusz rachunku członkowskiego. Jest to dzielenie funduszu niejako „z urzędu”, poza oświadczeniem woli ubezpieczonego nie pozostającego dotychczas członkiem żadnego OFE. Treść tego przepisu stanowi wyjątek w stosunku do art. 81 ustawy o OFE, określającego, że uzyskanie członkostwa w OFE następuje w dacie zawarcia umowy z funduszem. Z tego względu czynność ta pozostaje bez wpływu na uprawnienia do tzw. wcześniejszej emerytury, o czym ustawodawca przesądził wprost w art. 129a ust. 2 ustawy o OFE (por. wyrok SA w Szczecinie z dnia 20 marca 2014 r., III AUa 985/13, LEX nr 1466911).

Powyższe rozważania prowadzą do stwierdzenia, że ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku określone w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz w § 4 i § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił A. G. prawo do emerytury od dnia 1 października 2013 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę.